

къмъ практическата дейность, къмъ приложението на вѣрата и ролята на нейнитѣ служители въ живота. Не само превратътъ въ ума му, настѣпилъ при допиръ съ новото идейно движение на Западъ, — още въ Кидония навѣрно, — но и наблюденията му надъ действителното състояние на черква и набожностъ у народа го убеждаватъ бързо, че има тука нѣщо гнило, нѣщо противно на разума, което трѣбва по-скоро да бжде отстранено, въ интересъ на нравственото и културното оздравяване. Факти отъ опита му идватъ да оправдаятъ въ негови очи напълно острата полемика на западнитѣ мислители срещу известни прояви на религиозността и срещу черковната иерархия. И той, който е отворилъ умъ и сърдце тѣй широко за внушенията на рационализма, ще подземе въ статии и въ устна проповѣдь неуморна борба срещу опаснитѣ отъ дълго поддържанитѣ заблуди.

Какво представя религията, като форма на мисълта и на чувството, и какво е нейното потекло? Доколкото тя стои въ противоречие или въ съгласие съ научнитѣ истини и, ако е на лице нѣкакво противоречие, какъ трѣбва да се избѣгне то, за да се спаси всичко онова въ религиозното познание и религиознитѣ длѣжности, което има още или ще има изобщо въ бждаще нѣкаква нравствена стойность?

Въ духа на просвѣтата и на критиката надъ преданието, както ги знае XVIII вѣкъ, Селимински ще се помъчи да си даде точенъ отговоръ на тѣзи въпроси. Достатъчно смѣлъ, за да стигне до дѣното на нѣщата, до основитѣ на религиознитѣ представи и чувства, и да тегли всички заключения, които здравиятъ разумъ му налага, той ще изповѣда открито интимнитѣ си убеждения, поставяйки се така въ услуга на правилното културно и нравствено развитие у насъ. Недостатъцитѣ на неговитѣ теории и грѣшкитѣ на неговата тактика въ спора падатъ въ значителна степенъ въ пасивъ на идеологията, дошла отъ Западъ като последна дума на религиозната философия тогава.

И тѣй, обръщайки се за поука къмъ Волтеръ, Дюпюи, Волней и други авторитетни историци или критици на религиозното съзнание, Селимински се натъква у тѣхъ на едно схващане, продиктувано нагледъ отъ обективно познание. Волтеръ, именно, въ борбата си за духовна свобода и социална правда, се опълчва решително противъ всичко онова въ ре-